

Martiriul în creștinismul japonez, cu specială referire la persecuțiile asupra Bisericii Ortodoxe din Japonia la începuturile sale¹

Pr. Drd. Alexandru Nicodim*

Rezumat:

Acest articol cuprinde câteva referiri la începuturile creștinismului din Japonia și la primele persecuții pe care le-au suferit creștinii catolici. Se concentrează asupra procovărilor și restricțiilor de care a avut parte misiunea ortodoxă și suferințele pe care le-au suferit primii ei adepți în Japonia. Creștinii ortodocși nu au suferit o persecuție propriu-zisă în Japonia, ci au fost mai degrabă victime ale prejudecăților japonezilor cu privire la această nouă credință. Unii creștini ortodocși japonezi precum și misionarii au fost aruncați în temniță, iar misiunea a suferit mai multe restricții și limitări care însă nu au putut stopa creșterea Ortodoxiei în Japonia..

Cuvinte cheie:

Creștinismul în Japonia; Misiunea ortodoxă rusă în Japonia; Persecuția creștinilor în Japonia; Catedrala Sf. Nicolae din Japonia;

Apariția creștinismului în Japonia

În secolele XV și XVI, Portugalia domina mărirele lumii prin puterea sa navală, punând bazele unui vast imperiul comercial în special în Asia. “Călătoria

¹ *Articol scris ca parte a programului de doctorat, sub îndrumarea Pr. Conf. Dr. Habil Daniel BUDA care și-a dat acordul pentru publicare.*

* **Rev. Drd. Alexandru NICODIM** a studiat teologie ortodoxă la București și slujește la ora actuală ca preot paroh la Parohia Sfântul Nicolae Brosteni din Arhiepiscopia Bucureștilor. Între anii 2008-2013 a slujit ca preot paroh al Parohiei Ortodoxe Române din Tokyo, Japonia și reprezentant oficial al Patriarhiei Bisericii Ortodoxe Române pe lângă Biserica Ortodoxă Autonomă a Japoniei. Scrie o teză de doctorat despre istoria, situația actuală și perspectivele de viitor ale Bisericii Ortodoxe Japoneze.

lui Vasco da Gama către India, din 1497, a deschis calea către țara care producea condimentele așa de râvnite [în Europa] și a pus bazele imperiului portughez din Asia. Acesta avea particularitatea de a nu fi unul teritorial, ci comercial – un mare lanț de centre comerciale, așezate în punctele strategice în care se întâlneau rutele maritime importante.”²

De cealaltă parte Spania a căutat să devină un mare imperiu teritorial, orientându-și privirea către America de Sud. Conquistadorii spanioli au rămas în istoria lumii printr-o tristă amintire, a cuceririlor teritoriale pecetluite prin sângele popoarelor coloniate.

Creștinismul își face apariția în Japonia odată cu sosirea în portul Kagoshima, din insula Kyushu, a călugărului iezuit Francisc Xavier (1506 – 1552), unul dintre marii misionari creștini ai secolului XVI. Si-a desfășurat activitatea în zona Asiei de Est - India, China și Japonia.

În Japonia sosește în anul 1549, ca delegat al regelui Spaniei și Portugaliei, Filip al II-lea și al Viceregului Indiei, venind de la Goa (India), centru regional al misiunii catolice în Asia.

“Misionarul îi înmână un mesaj oficial al vice-regelui Indiei, cât și o scrisoare din partea episcopului de Goa (India), de a cărui dioceză depindea Japonia. I-a dat și numeroase cadouri de valoare. Daimiyo-ul a acceptat scrisorile și darurile, fiind convins că acest iezuit este reprezentantul unei secte budiste venind din Tengiku (India), punându-i la dispoziție un templu, unde misionarul putea să locuiască și să își facă noi adepți, acordându-i permisiunea de a predica”³

Între 1549 și 1551, Francisc organizează misiunea catolică din Japonia. Au loc primele convertiri. Orașul Nagasaki este fondat de iezuiți, pe terenul dăruit de către primul *daimyo* (conducător militar zonal) convertit Omura Sumitada.

Dacă în momentul sosirii misionarilor creștini în Japonia, aceasta era în anarhie, cuprinsă de războaie între diversi *daimyo* locali, cu timpul în fruntea acestora se vor impune shogunii care încep să coaguleze întreaga putere militară în mâinile lor.

Trei dintre acești shoguni au influențat puternic tânăra comunitate de creștini. Primul dintre ei a fost Oda Nobunaga (1534-1582).

“În timpul domniei lui Nobunaga, creștinismul a înflorit, cu aprobarea sa. Se spune că Nobunaga a fost motivat în această atitudine a sa, nu din dragoste pentru creștinism, cât mai degrabă din ura pe care o nutrea față de budism. Nobunaga, în încercarea sa de a unifica țara din punct de vedere politic, vedea

² Sylvie Morishita, „Histoire de l’Eglise au Japon”, *La Nef* 289 (2017), p. 17.

³ J.M.Mayeur, Ch. Pietri, A. Vauchez, M.Venard (eds.), *Histoire du Christianisme, Le temps des confessions (1530 – 1620)*, Vol. 8, Desclée, 1992, p. 823.

marile comunități budiste, ca amenințări politice și militare. De câteva ori, Nobunaga a pedepsit cetățile budiste, prin intervenții armate. În 1571, spre exemplu, a devastat complet [fortăreața de pe] muntele Hieizan, aparținând sectei budiste Tendai, masacrând cu această ocazie călugări, laici, chiar și femeii împreună cu copiii.”⁴

Succesorul lui Nobunaga, Toyotomi Hideyoshi, a devenit un persecutor al creștinismului. Motivul pentru care acesta a arătat o asemenea schimbare față de predecesorul său, a fost credința că misionarii creștini doresc să acapareze puterea în Japonia. Comerțul cu portughezii însă, a fost încurajat de shogun. Numărul creștinilor a crescut în timpul acestei persecuții blânde.

În anul 1587 shogunul Toyotomi Hideyoshi “a dat o lege prin care interzicea ordinul Iezuit (la vremea respectivă singurul ordin autorizat de papă, să desfășoare muncă de evanghelizare în Japonia) iar pe creștinii japonezi i-a pus să aleagă între exil și moarte. Legea nu a fost urmată în totalitate, dar de acum exista. Zece ani mai târziu, la ordinul lui Hideyoshi, 26 de creștini (douazeci de japonezi și șase misionari străini) au fost crucificați la Nagasaki. În anul 1614, Tokyawa Ieyasu, primul dintre shogunii Tokugawa, a dat un edict prin care se dorea completa anihilare a Bisericii Creștine în Japonia”⁵

Cel de-al treilea conducător, Tokugawa Ieyasu a mers mai departe decât predecesorul său, expulzându-i pe misionarii creștini. În viața personală acesta era influențat de pietatea budistă, iar conducerea sa se baza pe idealuri confucianiste. După moartea sa, a fost zeificat de către urmași sub numele de *Zeul Soarelui din Est*, fiind înmormântat la Nikko. Decretul de interzicere și deportare a misionarilor creștini, din anul 1614, a însemnat începutul prigoanei efective asupra Bisericii Creștine.

Urmașii acestuia, nu au ezitat să verse sângele martirilor care au refuzat să asculte decretul shogunului. Cele mai dificile torturi erau inventate, spre a îi face pe creștini să renunțe în public la crezul lor.

După anul 1650 creștinii intră în clandestinitate. Credința lor este ascunsă sub diverse forme sau ritualuri budiste ori shintoiste, în așa fel încât autoritățile să nu îi poată descoperi. Creștini ascunși (*kakure kirishitan*) au trăit în felul acesta, transmițându-și credința și obiceiurile creștine pe cale orală, fără ajutor din partea clericilor. Au ieșit la iveală după *Restaurația Meiji* din 1868, în momentul în care libertatea credinței a fost din nou acordată poporului japonez.

⁴ Earhart H. Byron, *Japanese Religion: Unity and diversity*, Dickenson Publishing Company INC., Encino, California, 1974, p.79.

⁵ *Japanese Religion, A survey by the Agency for Cultural Affairs*, Kodansha International, Tokyo, 1981, p. 76.

Atunci când vorbim despre martiriu în Japonia, trebuie să avem în vedere două perioade de timp. În primul rând martirii începuturilor, adică de la 1597 (când sunt martirizați primii 26 de creștini prin răstignire pe cruce) și până către anii 1650 atunci când creștinismul intră în clandestinitate.

O a doua perioadă de timp, care nu este străină de prezența martirilor, este cea de început a Restaurăției Meiji, când au suferit pentru credință atât catolici cât și ortodocși. În această a doua perioadă, numărul martirilor este mai mic, însă un anumit tip de persecuție l-au îndurat toți creștinii de la acea vreme, dat fiind că religia creștină era privită ca o religie demnă de criminali și vrăjitori, pe care autoritățile o persecutau. Prin prisma acestui fapt, putem înțelege de ce populația japoneză era așa de reticentă cu privire la noua credință.

Pentru a exemplifica câteva moduri în care au fost martirizați creștinii în perioada începuturilor, putem aminti faptul că autoritățile japoneze au fost deosebit de inventive, atunci când doreau să îi determine pe creștini să se lepede de credința lor. Modul în care au fost martirizați a diferit în funcție de rangul celui ce urma să fie ucis, dar și de locația în care se aflau.

În cazul samurailor creștini este unul aparte, dat fiind faptul că cel mai adesea samurarii erau puși să își facă seppuku, adică sinuciderea ritualică. Dat fiind faptul că ei acceptaseră credința creștină, nu își mai puteau lua singuri viața, așa că refuzau să îndeplinească ordinul. Din punct de vedere al mentalității samuraiului, acest lucru era considerat ca o lipsă de onoare, ceea ce nu era de imaginat. În cele din urmă, după ce mărturiseau pe Hristos, samurarii respectivi erau uciși prin tăierea capului. Pentru a exemplifica ceea ce am spus mai sus, vom lua cazul lui *Leon Saisho Shichiemon*, samurai creștin, ce a primit martiriul în anul 1608 în orașul Satsuma:

"Vreau să fiu crucificat ca și Iisus!

Din dorința de a-l urma pe Hristos, Leon Shichiemon a vrut să fie crucificat, însă dorința sa i-a fost respinsă. Un ofițer i-a ordonat să își facă seppuku, așa cum se aștepta de la un samurai.

Leon a răspuns: Știu foarte bine că seppuku este un semn al curajului și demnității unui luptător. Nu îmi este teamă de el. Dar, în calitate de creștin nu mă pot sinucide [...] În dimineața zilei de 17 Noiembrie 1608, a fost martirizat prin decapitare samuraiul Leon Shichiemon”⁶

Alții au fost martirizați prin ardere, precum în cazul celor 8 creștini din localitatea Arima, Kyushu, în data de 7 octombrie 1613: „*Naozumi [guvernatorul orașului Nagasaki], a ordonat ca 8 reprezentanți ai creștinilor, să fie arși. [...] Trei samurai care nu s-au supus ordinelor lui Naozumi de a renunța la credința*

⁶ Don Bosco, *Full sail with the wind of grace, Peter Kibe and 187 martyrs*, Japonia, 2008, p. 36.

lor, au fost aleși să fie martirizați împreună cu familiile lor. Aceștia erau: Adrian Takahashi Mondo, Leon Taketomi Kanemon și Leon Hayashida Sukeemon. Mai apoi erau soția lui Takahashi – Ioana, fiul lui Taketomi – Paul, Marta – mama lui Diego, sora lui Magdalena și Diego”⁷

În Shimabara și Arima au fost martirizați 37 de creștini. Șaisprezece dintre aceștia, inclusiv copiii de la 5 ani în sus, au suferit tăierea degetelor de la maini. Mai apoi legați, au fost aruncați în mare pentru a fi înnecați. Printre ei se afla și Ignațiu Uchibori de 5 ani, care a fost torturat sub ochii părinților, pentru ca mai apoi să fie ucis împreună cu frații săi. Părinții lui au făcut parte din cei 16 creștini rămași și au fost uciși o săptămână mai târziu, prin aruncare în apele termale, clocotite, de pe Muntele Unzen, prefectura Nagasaki. Aceștia au fost conduși de familia Uchibori, din satul Shimabara, Kyushu.⁸

Martirii catolici din Japonia sunt foarte numeroși:

- ”26 martiri de la Nagasaki, crucificați la 25 februarie 1597, din ordinul shogunului Toyotomi Hideyoshi și canonizați în 1862
- 205 martiri morți între 1617 și 1632, canonizați în anul 1867
- 188 creștini japonezi martirizați între anii 1603 și 1639 și canonizați în anul 2008”⁹

Printre acești martiri se află samurai, oameni simpli, femei sau copii. Autoritățile japoneze nu au ținut cont de vârsta sau sexul celor care purtau vina de a fi creștini.

După redeschirea Japoniei, în urma tratatelor de prietenie și comerț, a fost din nou permis accesul misionarilor creștini în această parte a Asiei. Din punct de vedere al Bisericii Catolice: ”preoții de la Misiunile în Străinătate din Paris, au fost primii care au reluat evanghelizarea Japoniei. Un vicariat apostolic a fost înființat de papa Pius IX în anul 1866. În ciuda unei noi perioade de persecuție, ce a durat din 1866 până în 1873 (și care a dat aproape 2000 de martiri), Biserica Catolică nu a dispărut”¹⁰

Persecuția în Biserica Ortodoxă

În ceea ce privește Biserica Ortodoxă Japoneză, persecuțiile nu au fost sângeroase, însă ele au existat.

Japonezii îi priveau pe creștini, în a doua jumătate a secolului XIX, ca pe niște animale sau răufăcători. Un misionar care mergea pe stradă, putea fi foarte

⁷ *Ibidem*, p. 51-52.

⁸ *Ibidem*, p. 96-102.

⁹ Regis Anouil, „Juste Ukon, un daymio chretien beatifie”, *La nef* 289 (2017), p. 25.

¹⁰ Yves Chiron, „La hierarchie ecclesiastique au Japon”, *La nef* 289 (2017), p. 22.

ușor batut de oameni sau se putea trezi cu o ploaie de pietre asupra sa. Aceste lucruri erau obișnuite în acea perioadă.

În anul 1861, sosește în Japonia tânărul misionar *Nicolae Kasatkin*, pentru a sluji la biserica consulatului rus orașul Hakodate, insula Hokkaido. Multor greutăți a trebuit să facă față Nicolae, până ce a reușit să se adapteze vieții din această parte a lumii.

În primul rând acesta a avut de luptat cu el însuși, pentru a rămâne statornic și a-și împlini misiunea încredințată lui.

Depresia a pus treptat stăpânire pe el: *“Eram tânăr și debordam de imaginație, care mă făcea să văd mulțimi de ascultatori și mai apoi următori ai cuvântului lui Dumnezeu, venind din toate direcțiile. Imaginați-vă dezamăgirea mea când am ajuns în Japonia și am fost primit cu exact opusul a ceea ce sperasem”*¹¹

A fost nevoie de o întâlnire cu Inokentie Popov Veniaminov (Sfântul Inokentie de Alaska) pentru a i se ridica moralul. Acesta a naufragiat cu vaporul pe care se afla, în insula Hokkaido și a fost primit la sediul consulatului rus din orasul Hakodate. Văzând starea deosebit de dificilă în care se afla ieromonahul Nicolae, l-a sfătuit să lase de-o parte tot ceea ce învățase în Rusia, lucrurile cu care era obișnuit acolo, dar și amintirile legate de familie și locurile natale, pentru a se dedica în totalitate studiului limbii japoneze și traducerii cărților de cult în această limbă.

Populația japoneză era foarte reticentă față de străini și mai ales față de misionarii creștini. Astfel încercarea tânărului ieromonah de a învăța limba japoneză, nu a fost văzută cu ochi buni de autorități. Nicolae și-a angajat 3 profesori de limbă japoneză pe care îi plătea din banii primiți de la consulat. În timpul liber mergea la școala din Hakodate, unde studia cu elevii.

Trebuie amintită voința de care a dat dovadă Ieromonahul Nicolae, pentru a învăța limba și cultura poporului în mijlocul căruia se afla. La un moment dat acesta a mers la școala din Hakkodate spre a participa la cursuri.

Directorul, fiind îngrijorat de prezența unui prelat creștin și de faptul că școala sa ar putea să fie asociată cu învățătura creștină, a vrut să îi interzică acestuia să mai vină la cursuri. *„Într-o zi, [scrie Yamagita Tokichi, directorul școlii], predicatorul rus Nicolae, care trăia la acea vreme în Hakkodate, a venit la școala noastră. A intrat în liniște în clasă și a ascultat cu atenție ceea ce se preda. Zilnic, mai apoi, a început să vină pentru a participa la cursuri. Prezența predicatorului rus în școala noastră a dus la crearea unor zvonuri că școala*

¹¹ Doreen Bartholomew, „Hieromonk Nikolai (Kasatkin)”, *Divine Ascent – A Journal of Orthodox Faith*, 6, Holy Monastery of Saint John of Shanghai and San Francisco, 2000, p. 23.

Yamagita învață dogmele creștine, de aceea i-am interzis domnului director Suzuki să îl mai primească la cursuri. Directorul mi-a adus la cunoștință că predicatorul nu se supune somației de a nu mai frecventa cursurile. Am fost foarte indignat. [...] Ziua următoare, atunci când a venit la școală am decis să îl opresc. Nicolae a obiectat cu un zâmbet:

- *Care este motivul pentru a fi așa de stricți. Nu mă pot opri din a veni la școală!*

- *Dar este clădirea mea, am spus eu, și îți cer să nu mai vii. În caz contrar vom fi obligați să folosim forța împotriva ta.*

- *Dacă veți avea o satisfacție morală în a mă lovi, am să vă rog să o faceți. Eu însă nu mă voi opri din a veni la această școală. [...] Nu provoc niciun rău, venind la școală. Și mai mult, nu am încercat niciodată să predic religia mea aici. În orice caz, în afara acestei școli, frecventez zilnic templul Budust Shinshu, unde ascult predicile ce se țin acolo[...]*

După ce am epizat toate posibilitățile de a-l convinge pe Nicolae să nu mai vină la școala noastră, l-am rugat pe profesorul de engleză Breakstone, să scrie pe o foaie de hârtie: "Interzisă intrarea preotului rus". Am pus hârtia pe poarta școlii. Totuși chiar și această încercare s-a dovedit nefolositoare, căci Nicolae a venit, a citit hârtia de pe poartă, a dat-o jos și pus-o în buzunarul său, mai apoi a intrat ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. [...] Am fost așa de uimit de atitudinea sa, încât nu i-am mai interzis să vină la școală."¹²

Nicolae Kasatkin a avut nevoie de 7 ani pentru a studia limba japoneză și a putea comunica cu poporul în mijlocul căruia se afla. Primii convertiți nu au întârziat să apară.

Cel care a fost primul său ucenic s-a numit Tacuma Sawabe. Era samurai și preot shinto în același timp. El fusese angajat de către consulul rus, pentru a preda Kendo (arta japoneză a folosirii sabiei), persoanelor din consulat. Într-o seară, Sawabe înarmat cu o sabie, a venit pentru a-l ucide pe tânărul misionar. Intenția acestuia era de a elimina din țara sa, orice influența străină și în special religia creștină. *"Ești familiarizat cu învățătura mea? l-a întrebat Nicolae. Nu, a răspuns Sawabe. Atunci nu faci decât să judeci ceva ce nu cunoști. Condamni și ameninți pe cineva fără să îl ascuți? Mai întâi ascultă și apoi judecă. Sawabe, putea fi plin de ură, dar era în același timp și samurai și prin urmare avea onoare."¹³*

Pe măsură ce Sawabe asculta învățătura creștină, inima sa i se deschidea către ceea ce tânărul misionar îi explica.

¹² A. Bakulevski, „A short history of the Japanese Orthodox Church”, traducere nepublicată de Pr. John Bartholomew, p. 5-6.

¹³ Doreen Bartholomew, *op. cit.* p. 28.

După un an, în 1866 Sawabe a mai adus pe doi dintre prietenii săi. La scurt timp după aceea cei trei au primit botezul în spatele ușilor încuiate ale consulatului rus din Hakkodate, în aprilie 1868. Takuma Sawabe, a primit numele Sfântului Apostol Pavel. Sakai prietenul său a primit numele Ioan, iar Urano pe cel de Iacob.

Acești trei convetiți au fost aluatul din care s-a dospit viitoarea Biserică Ortodoxă Japoneză.

Începuturile au fost deosebit de dificile pentru cei care s-au convertit, dat fiind faptul că au fost nevoiți să renunțe la serviciul pe care îl aveau, dedicându-se predicării cuvântului evangheliei. Spre exemplu Pavel Sawabe, care era preot shinto, a renunțat complet la ceea ce făcea înainte, lăsând pe fiul său la conducerea templului, pentru a asigura un venit familiei, iar el s-a dedicat propovăduirii creștinismului ortodox.

Între anii 1869 și 1871, Ieromonahul Nicolae Kasatkin pleacă în Rusia, spre a înființa o Misiune Ortodoxă în Japonia și a avea binecuvântarea, dar și sprijinul material al Bisericii Ortodoxe Ruse. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, va aproba înființarea misiunii, ridicarea la rangul de arhimandrit a lui Nicolae dar și alocarea unei sume de bani anuală către această misiune rusească.

Întors din Rusia, Arhimandritul Nicolae află cu plăcere de faptul că tânăra comunitate ortodoxă s-a mărit, existând noi convertiți, prin predica celor trei japonezi botezați anterior.

Astfel în iarna anului 1871 au fost botezați: Ioan Ono, Petru Sasagawa, Iacob Takaya, Matei Kageta, Paul Tsuda, Andrei Yanagawa, Paul Mayama, Tit Kamatsu, Paul Okama, Petru Otateme și Paul Oita.

Efortul misionar al comunității ortodoxe a fost întărit prin sosirea în Japonia pe data de 7 decembrie 1871, a Ieromonahului Anatolie Tihai, basarabean de neam. Acest fapt i-a oferit Arhimandritului Nicolae posibilitatea de a pleca către Tokyo, capitala Japoniei, spre a înființa o nouă misiune ortodoxă. Plecarea a avut loc în luna ianuarie 1872, ajungând în Yokohama în februarie. În locul său, la conducerea misiunii din Hakkodate, a rămas Ieromonahul Anatolie Tihai.

În scurt timp, Nicolae a ajuns să fie cunoscut în rândul maselor de oameni din Tokyo, ca un bun predicator. A reușit deasemenea să se numere printre cunoștințele unor persoane influente, precum contele Soejima, Ministru al Afacerilor Externe Japonez.

În cursul aceluiași an, 1872, prin predica neîntreruptă și plină de fervoare a tinerilor misionari, ruși dar și japonezi, comunitatea de ortodocși din Japonia a ajuns să numere câteva sute de ortodocși.

”Încă de la începuturile sale Ortodoxia, ca și alte confesiuni creștine, nu a scăpat de persecuții sau alte forme de opresiune, dar nu au existat martiri ortodocși, nefiind pedepsiți cu moartea. Persecuția sau formele de opresiune, nu

au împiedicat răspândirea ortodoxie, ba chiar contrariul, a întărit comunitatea.”¹⁴

Persecuțiile din Sendai

Pe data de 14 noiembrie 1871, Pavel Sawabe, Ioan Ono, Peter Sasagawa și Iacob Takaya, sosesc în Sendai, din Hakkodate, în calitate de catehizatori spre a vorbi japonezilor despre Dumnezeu. Casele în care locuiau au fost folosite pe post de locaș de rugăciune și cateheză. O biserică temporară a fost amenajată în casa locuită de Ioan Ono. Dat fiind că numărul convertirilor a crescut destul de repede, autoritățile s-au sesizat. Așa se face că pe data de 13 februarie 1872, Pavel Sawabe împreună cu mai bine de 40 de persoane au fost arestați. Un altul dintre catehizatori, Iacob Takaya s-a predat de bună voie, mărturisind că este creștin. Sub interogatoriu acesta a spus: *“Dacă mă considerați criminal pentru am devenit creștin, atunci sunt pregătit să mor pentru credința mea!”*¹⁵

În total, pe lângă cei ce au ajuns la închisoare, mai bine de 140 de persoane au fost arestate la domiciliu, pentru vina de a fi creștini ortodocși sau a simpatiza cu creștinismul. Mulți dintre ei nu erau încă maturi, fiind arestate la domiciliu și familiile celor din închisori, chiar și copiii de la 4 ani în sus.

Persecuțiile din Hakkodate

După plecarea misionarilor către Sendai, alături de Ieromonahul Anatolie Tihai au mai rămas Ioan Sakai, Paul Tsuda, Matei Kageta și alții, cu scopul de a predica evanghelia celor doritori.

La marile sărbători, atunci când băteau clopotul bisericii din curtea consulatului rus, se strângeau japonezi curioși. Acestora li se adresau misionarii, explicându-le învățătura creștin ortodoxă. Mai apoi erau invitați înăuntru pentru a li se da mai multe informații. Urmau rugăciunile împreună cu mulțimile și apoi convertirile. În felul acesta, mulți japonezi au accepta să primească botezul.

La începutul anului 1872, de sărbătoarea Paștilor, autotitățile se sesizează ca și în cazul orașului Sendai. Ioan Sakai este închis, iar Pavel Tsuda și Matei Kageta au fost chemați la secția de poliție pentru a da explicații asupra comportamentului lor. *“Kageta a tăcut, dar Tsuda a apărut credința creștină, negând faptul că ar fi comis o mare greșeală. Autoritățile considerau greșeala lor ca fiind o vină mare și au cerut Ministerului Justiției îndrumări asupra modalității de a acționa.”*¹⁶

¹⁴ A. Bakulevski, *op.cit.* p. 9.

¹⁵ A. Bakulevski, „A short history of the Japanese Orthodox Church”, traducere republicată de Pr. John Batholomew, *Divine Ascent – A Journal of Orthodox Faith*, nr. 6, Holy Monastery of Saint John of Shanghai and San Francisco, 2000, p. 36.

¹⁶ *Ibidem*, p. 37.

Știrile legate de arestări au ajuns la Arhimandritul Nicolae la sfârșitul lunii februarie 1872. Telegrama din Sendai și Hakkodate veneau neîncetat în dealul din Surugadai, acolo unde se afla conducătorul Misiunii Ortodoxe din Japonia.

Nicolae a trimis scrisori către Pavel Sawabe, care se afla în închisoarea din Sendai, spre a-l încuraja. În același timp a trimis scrisori tuturor diplomaților acreditați în Japonia, cerându-le să facă presiuni supra guvernului japonez pentru ca tânăra comunitate creștin ortodoxă, să fie eliberată.

În cele din urmă, guvernul cedează. După trei luni, în luna mai 1872, creștinii ortodocși din Sendai și Hakkodate sunt eliberați. Cu toate acestea, parte din ei (cei din Hakkodate) sunt exilați în alte părți ale Japoniei. Exilul durează 1 an, până în mai 1873, atunci când Ioan Sakai revine în orașul său, Hakkodate. În anul 1874, este din nou închis și mai apoi exilat din oraș.

Atitudinea lui Ioan Sakai în închisoare, este asemenea celei a Sfântului Apostol Pavel, care folosea orice prilej pentru a îl mărturisi pe Hristos. Iată ce spune despre aceste momente paznicul închisorii: „În închisoare, Sakai folosea timpul liber de care dispunea după întoarcerea de la muncă, pentru a predica creștinismul printre prizonieri. La locul unde muncea, deasemenea vorbea despre Hristos tuturor celor care îl înconjurau. Acesta este motivul pentru care consider că punerea sa la închisoare, nu este utilă.”¹⁷

În anul 1872, Arhimandritul Nicolae, reușește să achiziționeze o bucată de teren în Tokyo, pe dealul Surugadai, pe proprietatea contelui Toda.

Trebuie mărturisit că alegerea locului nu a fost făcută la întâmplare. Dealul Surugadai era cel mai înalt punct din oraș. Arhimandritul Nicolae, a dorit ca pe cel mai vizibil loc din oraș, să construiască o catedrală măreață, dar și clădiri care vor servi ca centru administrativ al misiunii ortodoxe în Japonia.

Despre catedrală, unul dintre marii noștri cronicari bisericești, părintele Dimitrie Balaur scria în anul 1936: „Măreața catedrală din capitala Tokyo – una din cele mai mari clădiri, a cărei turle se văd din depărtare – cu drept cuvânt face fală japonezilor ortodocși”¹⁸ Clopotele catedralei au uimit atât de mult pe japonezi, încât au numit sunetele lor ”muzică cerească”, iar biserica a căpătat supranumele de ”Castelul Fenixului”¹⁹, fiind capabilă să primească 5000 de oameni în interiorul său.

Când au văzut înălțimea acestei catedrale, autoritățile japoneze s-a speriat și chiar s-a propus demolarea ei, pe motiv că la un eventual cutremur, căderea

¹⁷ *Ibidem.*

¹⁸ Pr. Dimitrie Balaur, „Viața religioasă în Japonia”, *Biserica Ortodoxă Română* 54 (1936), nr. 3-4, p. 217.

¹⁹ Idem, „Castelul Fenixului. Caracterul activității misiei ortodoxe din Japonia”, *Biserica Ortodoxă Română* 54 (1936), nr. 7-8, p. 622.

acesteia ar afecta inclusiv palatul imperial. O altă teamă a lor era faptul că turla bisericii putea fi folosită ca un turn de observații, împăratul și suita sa nemaiaivând posibilitatea de a se feri de priviri nedorite.

Concluzii

Creștinismul, deși minoritar în Japonia, a reușit să se impună în decursul timpului, fiind la momentul de față o religie respectată de majoritatea poporului. Minoritari fiind, au reușit să impună anumite schimbări în societatea japoneză precum – societatea monogamă, în care familia este comuniunea dintre un bărbat și o femeie. O altă reușită a creștinismului este impunerea zilei de odihnă săptămânală ca fiind duminica.

Deși este o mare diferență între creștinii japonezi, fie ei ortodocși, catolici sau protestanți, aceștia s-au impus, reușind înființarea unor unități de învățământ, a unor spitale creștine, cu ajutorul cărora dragostea lui Dumnezeu se arată în mod vizibil în lume. Spre exemplu Biserica Catolică deși reprezintă numai 436.505 persoane, adică 0,34% din populație, posedă 24 de spitale, 524 grădinițe pentru copii, 286 școli și 19 universități²⁰

Biserica Ortodoxă s-a remarcat în perioada în care a fost condusă de Sfântul Nicolae Kasatkin, prin școlile pe care le patrona și prin seminarul teologic care forma clerici și cateheți pentru a fi trimiși ca misionari în diversele părți ale Japoniei. În dealul din Surugadai a funcționat și o Școală de limba Rusă, unde doritorii veneau pentru a învăța această limbă. Printre elevii pe care i-a avut la școală de numără fiul primarului din Tokyo, al celui de Yokohama dar și nenumărați diplomați japonezi care urmau să plece la post în Rusia.

Sfântul Nicolae a pus bazele unei edituri în Tokyo, numită *Aiai-sha* (Editura Agape). În ultima perioadă a vieții sale, fructele strădaniei de o viață au început să apară, în sensul în care a reușit formarea unui grup de traducători, formați din studenți ai Seminarului din Tokyo, care cunoșteau limba rusă. Aceștia, sub coordonarea unor teologi japonezi care au studiat în Rusia (Pr. Simeon Mii și Ioann Senuma), au reușit să facă traduceri din Sfinții Părinți precum: Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Isaac Sirul, Sfântul Ioan de Kronstadt, Sfântul Teofan Zăvorâtul etc...

Într-un raport al Bisericii Ortodoxe Japoneze, din anul 1904, se spune: “În departamentul publicații există 9 persoane care sunt angajate în munca de traducere. În afară de aceștia, mai sunt 3 editori de reviste și literatură bisericească. Avem revista oficială a Bisericii – *Seikyo Shimpo*. Apoi exista

²⁰ Pr. Olivier Chegaray, „Un potentiel de la foi”, *La Nef* 289 (2017), p. 22-23.

Seikyo Yowa, o revistă lunară dedicată în principal predicilor și educării religioase a creștinilor. Apoi avem **Uranishiki**, o revistă lunară pentru femei.²¹

Deși nu se poate vorbi despre o persecuție reală împotriva Bisericii Ortodoxe din Japonia la începuturile misiunii ortodoxe-ruse, totuși Sfântul Nicolae și misionarii lui s-au confruntat cu mai multe amenințări și întemnițări. De asemenea, ei au fost victime ale prejudecăților societății japoneze față de creștinism. Sfântul Nicolae nu a prețuit să se folosească de lobby-ul diplomatic pentru a-și elibera misionarii și pe creștinii ortodocși japonezi. Atitudinea lor față de amenințările și potențialul martiriu au fost în multe privințe similar celor al creștinilor din primele veacuri.

²¹ Otis Cary D.D, *A history of Christianity in Japan, Romano Catholic, Greek Orthodox and Protestant Missions*, Charles E. Tuttle Company, Tokyo, 1976, p. 420